8

ЦЕНТР РЕКРУТИНГУ

СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗСУ

ДОВІДНИК РЕКРУТА

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ

Турбота про військовослужбовця

29 тем

Українська

8recruiting.army

2026-11-03 | Офлайн-видання

ЗМІСТ

UA / УКРАЇНСЬКА ВЕРСІЯ

Натисни на тему, щоб перейти до неї.

01. Як потрапити до ЗСУ на обрану посаду 4

02. Від цивільної професії до військової спеціальності 6

03. Як обрати військовий підрозділ і не помилитися 8

04. Контракт чи мобілізація: умови, строки, права 10

05. Обрав посаду — як закріпити свій вибір 12

06. Які документи потрібні для вступу до ЗСУ 14

07. Резерв+ і військовий облік: перевір себе до оформлення 16

08. Дипломи, сертифікати та досвід: як підтвердити кваліфікацію 18

09. Медичні документи перед ВЛК: що дійсно підготувати 20

10. Сімейні обставини, відстрочка й особливий статус 22

11. Як подати документи без помилок і втрати часу 24

12. Співбесіда з військовою частиною: як підготуватися 26

13. ВЛК: від направлення до висновку 28

14. Професійно-психологічний відбір: що перевіряють 30

15. Фізична готовність і спеціальні вимоги до посади 32

16. Не пройшов відбір: варіанти далі 34

17. Відбір завершено: що відбувається до відправлення 36

18. Рюкзак рекрута: що справді взяти на БЗВП 38

19. 51 день БЗВП: як побудоване базове навчання 40

20. Підготуй тіло: безпечний двотижневий старт 42

21. Чого навчатимуть: сучасна БЗВП без міфів 44

22. Телефон на навчанні: цифрова безпека і зв'язок з родиною 46

23. Перший тиждень на БЗВП: побут, дисципліна та адаптація 48

24. Прибуття до військової частини: перші 72 години 50

25. Твоя посада в підрозділі: хто за що відповідає 52

26. Форма, бронезахист і спорядження: перевірка видачі 54

27. Грошове забезпечення: перша виплата та перевірка нарахувань 56

28. Армія+: рапорти, навчання та цифрові сервіси 58

29. Перший місяць служби: права, здоров'я та родина 60

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 01

01. Як потрапити до ЗСУ на обрану посаду

Рекрутинг — це не окремий вид військової служби, а спосіб підібрати посаду й частину та пройти погоджений маршрут оформлення. До Сил оборони можна долучитися за контрактом або, для визначених законом категорій, через мобілізацію. Класичне комплектування виходить передусім із потреб війська; у рекрутинговому маршруті важливими є навички, побажання кандидата та його відповідність вакансії. У березні 2026 року Міноборони описало вибір, співбесіду, рекомендаційний лист і оформлення як послідовні етапи.

Не варто плутати **обрану вакансію**, **письмову згоду командира** і **юридичне призначення**. Оголошення на сайті — запрошення на відбір. Лист-згода («відношення») підтверджує зацікавленість військової частини. Фактичне зарахування й призначення відбуваються за встановленою процедурою, а для непріоритетних частин можуть знадобитися додаткові погодження. Рекрутер 8 центру має допомогти зорієнтуватися у цьому маршруті, але не може самостійно видати наказ про призначення.

Чим рекрутинг відрізняється від випадкового вибору

У рекрутингу важливе не лише бажання служити, а й відповідність конкретної людини конкретній посаді. Військова частина оцінює професійні здібності кандидата, стан здоров’я, можливість навчання та власну потребу в спеціалістах. Тому «хочу на дрони» — лише початок розмови. У цьому напрямі можуть бути оператори, техніки, інженери, інструктори, фахівці з обробки інформації та забезпечення; вимоги до кожної ролі різні. Рекрутер допомагає звузити пошук до реальних пропозицій, а представник частини дає предметну відповідь щодо роботи.

Варто знати й межі обіцянок. Співбесіда, позитивна відповідь підрозділу й рекомендаційний лист мають значення, але не замінюють належного оформлення, медичного огляду й наказів. Надійні ознаки прозорого процесу — точна назва вакансії, зрозуміла послідовність оформлення, відповідальна контактна особа та пояснення, який документ підтверджує кожну домовленість. Процедура може різнитися для цивільного кандидата, людини з попередньою службою і чинного військовослужбовця. Саме тому 8 центр рекрутингу варто залучати до того, як передавати папери або погоджувати остаточне рішення.

Чого не слід очікувати

Рекрутинг не є способом обійти військово-лікарську комісію чи отримати гарантію, що умови служби ніколи не зміняться. Він допомагає зробити вибір усвідомленим і документально оформити його в межах чинного порядку. Якщо кандидат не підходить до конкретної спеціальності, інший підрозділ або близька за навичками посада можуть бути реалістичнішим рішенням, ніж спроба будь-що потрапити на першу обрану вакансію.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Визнач три речі: що вмієш, яку роботу готовий виконувати та які маєш фізичні чи побутові обмеження. На сайті 8 центру відбери 2–3 вакансії; запиши точні назви посад та підрозділів, а не лише загальний напрям. Зв'яжися з рекрутером і повідом свій статус: цивільний, військовозобов'язаний, резервіст, чинний військовослужбовець або ветеран, що планує повернення.

Пройди співбесіду з представником частини та узгодь фактичні обов'язки, підготовку й умови служби. Після позитивного рішення уточни порядок отримання рекомендаційного листа і статус частини щодо пріоритетного комплектування. Разом з уповноваженими особами сформуй пакет документів, пройди належні медичні й інші перевірки.

До підписання документів ще раз звір назву посади, вид служби, строк контракту (якщо він укладається) та наступну точку прибуття.

Коротко для порівняння

Маршрут	Що дає	Що обов'язково з'ясувати
Класичне комплектування через ТЦК та СП	Оформлення відповідно до потреб війська	Які підстави для призову, чи можливе врахування вакансії
Рекрутинг через 8 центр	Підбір вакансії, консультація, супровід	Хто проводить відбір і хто оформлює призначення
Прямий контакт із частиною	Безпосередня співбесіда з підрозділом	Чи видано лист-згоду, як його врахують при оформленні

На що часто не звертають уваги

вважати усну обіцянку гарантією; не питати про реальні завдання; підписувати контракт, не прочитавши строк і умови; плутати функції рекрутера, ТЦК, ВЛК та командира. **Приклад:** IT-фахівець може пройти відбір на зв'язок або технічну посаду, але остаточні вимоги визначає конкретний підрозділ, а не назва цивільної професії.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 02

02. Від цивільної професії до військової спеціальності

Війську потрібні не тільки люди, які вже працювали зі зброєю. Цивільний досвід у керуванні транспортом, ремонті, медицині, логістиці, програмуванні, електроніці, діловодстві чи навчанні може бути корисним. Але однакова назва не означає однакову роботу: водій у різних підрозділах матиме різні умови, а фахівець IT не обов'язково працюватиме за комп'ютером увесь день. Міноборони рекомендує шукати посади за навичками й проходити співбесіду з конкретною частиною.

Почни з **доказів умінь**: де працював, із яким обладнанням, які задачі виконував самостійно, які мав результати, чи є чинні допуски або сертифікати. Не прикрашай досвід. Якщо раніше лише проходив онлайн-курс із БпЛА, так і скажи; це краще, ніж називатися досвідченим оператором. Для складних спеціальностей можливі додаткові перевірки, навчання й допуски.

Що насправді означає «підходить за професією»

У війську потрібні не просто назви професій у дипломі, а здатність виконувати визначені завдання. Автомеханік, який ремонтував дизельні двигуни, може мати інший профіль підготовки, ніж спеціаліст із електроніки автомобілів. Розробник програмного забезпечення не обов’язково підходить для адміністрування військових мереж, а досвід роботи з побутовими квадрокоптерами не рівнозначний готовності до військової спеціальності. Це не недолік кандидата: потрібні навички можуть набутися на фаховому навчанні, якщо посада передбачає відповідну підготовку.

Найкорисніше резюме складається не з десяти красивих характеристик, а з конкретних результатів. Замість «досконало володію комп’ютером» краще написати, з якими системами працювали, які задачі вирішували і скільки часу маєте практики. Для водія мають значення категорії та типи транспорту; для медика — освіта, спеціалізація й чинні підтвердження; для інженера — інструменти, обладнання та характер виконаних робіт. Військова частина може запросити додаткове тестування, і це нормальний етап перевірки.

Не обирайте професію тільки за назвою

Посада «зв’язківець» або «водій» може передбачати роботу в різних умовах. Навіть технічні та забезпечувальні посади не означають відсутності ризиків. Перед погодженням уточнюйте характер роботи, вимоги до фізичного стану, необхідність фахової підготовки та перспективи розвитку. 8 центр рекрутингу допоможе зіставити ваші реальні навички з відкритими вакансіями, а не з рекламними обіцянками.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Склади коротке резюме з трьох блоків: «Умію», «Робив на практиці», «Хочу опанувати». Познач свої обмеження: здоров'я, можливість тривалих навантажень, готовність до виїздів, водійські категорії. Переглянь щонайменше три військові напрями, а не чіпляйся за одну знайому назву.

Випиши вимоги з вакансій і навпроти кожної постав: «відповідаю», «можу навчитися», «не підходить». Попроси рекрутера пояснити, які вимоги є обов'язковими до відбору, а яких навчають після зарахування. На співбесіді наведи два конкретні приклади вирішених професійних задач.

Домовся, як перевірятимуть твої навички: документами, тестом, співбесідою чи практичним завданням.

Коротко для порівняння

Досвід	Напрями, які варто розглянути	Потрібно уточнити
Водій, механік	Транспорт, технічне обслуговування, забезпечення	Категорії, тип техніки, вимоги до стану здоров'я
ІТ, електроніка	Зв'язок, адміністрування систем, технічні комплекси	Реальний профіль задач, допуски, фахова підготовка
Інженерія, робототехніка	БпЛА, НРК, ремонт і обслуговування	Навчання, практичний тест, спеціалізація
Лікар, медсестра, фельдшер	Медичні посади	Освіта, допуски, спеціалізація, умови служби
Логістика, бухгалтерія	Забезпечення, облік, планування	Системи обліку, посада, характер виїздів

На що часто не звертають уваги

обирати лише за зарплатою; приховувати нестачу практики; вважати сертифікат автоматичним допуском; не питати, хто навчить роботі з конкретною технікою. **Сценарій:** майстер СТО може бути сильним кандидатом на технічну посаду, але має показати, що ремонтував, а не просто назвати марку автомобіля.

майстер СТО може бути сильним кандидатом на технічну посаду, але має показати, що ремонтував, а не просто назвати марку автомобіля.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 03

03. Як обрати військовий підрозділ і не помилитися

Сильна репутація підрозділу, цікаве відео або знайомий шеврон — привід дізнатися більше, але не готове рішення. Одна бригада може мати десятки відмінних посад, а одна назва посади в різних частинах — різні завдання та умови. Міноборони прямо рекомендує під час співбесіди з'ясовувати обов'язки, місце служби, навчання, ротації та очікування від кандидата.

На сайті 8 центру представлені військові підрозділи та напрями, з якими центр працює. Переглядай офіційні сторінки, але не намагайся визначити безпеково чутливі маршрути, місця дислокації чи майбутні завдання; така інформація може не підлягати розголошенню. Важливіше з'ясувати, чи є конкретна вакансія, хто проводитиме відбір, яку підготовку отримує кандидат та яка процедура оформлення.

Як порівнювати підрозділи без ілюзій

Насамперед оцінюйте зміст вакансії, а вже потім впізнаваність бригади або її публічну активність. У складі одного військового формування можуть працювати бойові, технічні, медичні, логістичні й адміністративні фахівці. Відповідно, однакова назва підрозділу нічого не говорить про ваші майбутні обов’язки. На співбесіді доречно обговорювати штатну посаду, необхідні професійні вміння, режим підготовки, навчання з технікою та порядок прийняття рішення.

Довіряйте насамперед офіційним каналам. Обіцянки в коментарях, анонімних чатах або усні слова без зазначення посади не можуть замінити підтвердження від уповноваженого представника. При цьому не слід вимагати чутливі деталі бойових завдань або місць розташування: їх нерозголошення є питанням безпеки. Можна отримати достатньо інформації для професійного рішення без доступу до службових таємниць.

Які ознаки якісного відбору

Добрий підрозділ не обов’язково обіцяє легку службу. Натомість його представники готові предметно розповісти про роботу, вимоги до кандидата, підготовку й процедуру оформлення. Важлива також відвертість самого кандидата: якщо не можете виконувати певні фізичні завдання або не маєте потрібного досвіду, про це краще сказати до прибуття. Рекрутер 8 центру може допомогти організувати додаткову розмову, якщо після першої співбесіди залишилися ключові невизначеності.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Сформулюй три критерії: спеціальність, формат роботи, готовність до вимог посади. Обери 2–3 частини/підрозділи з наявними вакансіями, а не за чутками. У кожному попроси пояснити обов'язки на рівні, який можна відкрито обговорювати.

Уточни профіль навчання: БЗВП, спеціалізація, адаптація в підрозділі, наставник. Запитай, які медичні, фізичні, освітні чи професійні вимоги саме до цієї посади. З'ясуй порядок отримання рекомендаційного листа і статус пріоритетного комплектування.

Запиши контакт відповідальної особи, узгоджену назву посади та наступну дію.

На що часто не звертають уваги

сприймати рекламу як посадову інструкцію; питати лише про «крутість» підрозділу; не цікавитися професійним розвитком; ігнорувати правовий статус рекомендаційного листа. Якщо відповіді на базові питання ухильні, попроси уточнення через рекрутера 8 центру.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 04

04. Контракт чи мобілізація: умови, строки, права

Вибір форми служби має юридичні наслідки. Рекрутинг можливий як за контрактом, так і через мобілізацію для тих категорій, яким це передбачено законом. У червні 2026 року запроваджено модель нових мотиваційних контрактів; вона не скасувала автоматично всі попередні угоди. Строк, вимоги до посади, правила звільнення та відстрочки залежать від конкретного виду контракту і статусу особи.

За роз'ясненнями Міноборони 2026 року, нові мотиваційні контракти поділяються на піхотно-штурмовий, бойовий і базовий. Для визначених категорій і посад піхотно-штурмовий контракт може тривати **10 місяців для чинних військовослужбовців, 14 місяців для цивільних, які вперше приходять на відповідні посади, або від 6 місяців для окремих осіб, що повертаються до служби**; бойовий і базовий — **24 місяці**. Не можна переносити ці строки на будь-яку вакансію: застосування залежить від затверджених переліків, вимог і чинних правил.

Програма **«Контракт 18–24»** має окремі правила: за повідомленнями МОУ, передбачені одно- або дворічні варіанти відповідно до спеціальності, особливий порядок підготовки та поетапна мотиваційна винагорода за виконання умов. Не розглядай велику цифру в рекламі як суму, яку людина отримує «за підпис». Питай умови кожного етапу та випадки повернення/невиплати.

Строк контракту — не єдина умова

Контракт слід оцінювати як юридичну угоду, а не рекламну пропозицію. Важливі вид служби, конкретна військова спеціальність, дата початку обчислення строку, порядок зміни умов, підстави звільнення, обсяг і підстави виплат. Нові мотиваційні контракти, впроваджені 2026 року, мають відмінності для цивільних кандидатів, чинних військовослужбовців і тих, хто повертається до служби. Наприклад, тривалість піхотно-штурмового контракту не однакова для всіх цих категорій. Такі деталі потрібно підтверджувати за чинною нормативною редакцією та конкретним проєктом контракту.

Суми виплат теж не варто підсумовувати за рекламними заголовками. Частина грошового забезпечення є регулярною, інші виплати прив’язані до фактично виконуваних завдань, часу, підтверджень або умов спеціальної програми. Велика сума за «Контрактом 18–24» має власні етапи й вимоги; це не автоматична одноразова виплата кожному, хто підписав документ.

Що уточнює 8 центр рекрутингу

Завдання рекрутера — допомогти визначити, які програми потенційно доступні, які посади для них підходять і куди звернутися за офіційним оформленням. Рекрутер не підміняє юридичну перевірку контракту й не може гарантувати індивідуальну суму грошового забезпечення. Якщо вам незрозумілий хоча б один важливий пункт, доречно попросити пояснити його письмово до підписання. У статті не варто наводити один «середній» термін або суму як універсальне правило.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Визнач свій точний статус і вікову категорію; повідом про попередню службу та чинні зобов'язання. Візьми в рекрутера письмову назву запропонованої моделі служби. Порівняй строк, вимоги до посади, право на звільнення, відстрочку після служби та можливість зміни контракту.

Запитай, які частини й посади підпадають під конкретну програму. Уточни, з чого складаються щомісячні виплати, що залежить від виконаних завдань і що не гарантується без умов. Перевір повний текст контракту до підписання, особливо строки, права, обов'язки, порядок припинення.

За суперечностей — спершу звернися по офіційне роз'яснення; не приймай рішення з дописів у соцмережах.

Коротко для порівняння

Критерій	Мобілізація через рекрутинг	Контракт
Правова підстава	Призов за мобілізацією	Письмова контрактна угода
Вибір посади	Може враховуватися в процедурі рекрутингу	Залежить від відбору, листа-згоди й виду контракту
Строк	Визначається законом і рішеннями щодо служби	За умовами застосовного виду контракту
Виплати	За посадою й умовами служби	За посадою й умовами служби; окремі програми мають стимули
Підготовка	За визначеною програмою	За визначеною програмою; деякі контракти мають додаткові вимоги

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 05

05. Обрав посаду — як закріпити свій вибір

Рекомендаційний лист, який у розмовній мові часто називають «відношенням», підтверджує зацікавленість конкретної військової частини в кандидатові на визначену посаду. Він важливий, але не є наказом про зарахування, рішенням ВЛК або автоматичним звільненням від усіх процедур. Для пріоритетних частин рекомендаційний лист має особливе значення; для непріоритетних можуть бути потрібні додаткові погодження.

У процесі оформлення назву посади варто фіксувати точно: схожі назви не завжди означають тотожні штатні одиниці. Уточни, чи відображена спеціальність у листі, хто підписав документ, які оригінали кому передаються і як відбувається подальше направлення. Не роби висновок із фотографії листа, яку хтось надіслав у месенджер; дійсність і процедуру врахування має підтвердити уповноважений представник.

Чому рекомендаційний лист важливий, але не всемогутній

У відкритих матеріалах Міноборони рекомендаційний лист — один із ключових документів рекрутингової процедури. Він засвідчує зацікавленість військової частини в конкретному кандидатові та використовується під час подальшого оформлення. Водночас він не дорівнює наказу про призначення і не усуває вимоги медичного та професійного відбору. Особливо уважно слід поставитися до того, як рекомендаційний лист враховується для різних категорій військових частин і чи потрібні додаткові погодження.

Не менш важливо, щоб усі сторони однаково розуміли назву посади. «Водій», «водій-електрик» і «механік-водій» — не тотожні спеціальності; схожі назви можуть мати різні вимоги й передбачати різні види підготовки. Після співбесіди корисно мати письмову інформацію про вакансію, статус рішення та відповідальну контактну особу. Якщо документи рухаються між частиною й органом оформлення, з’ясовуйте порядок відстеження без вимоги доступу до внутрішнього документообігу.

Якщо умови змінилися

Зміна вакансії, невідповідність стану здоров’я чи нові обставини не повинні замовчуватися. До остаточного оформлення слід з’ясувати, чи потрібне повторне погодження і який порядок діє для іншої посади. 8 центр рекрутингу може допомогти повернутися до предметного обговорення з частиною. Найгірша стратегія — сподіватися, що назву вакансії «якось виправлять потім».

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Заверши співбесіду та отримай зрозумілий висновок щодо обраної посади. Запитай, чи видаватиме частина рекомендаційний лист і в якому порядку. Звір у документі власні дані, назву частини, посади та відповідального підписанта.

Уточни, чи є частина пріоритетною і чи потрібне додаткове погодження. Попроси пояснити, хто передає оригінал і як підтверджується його отримання. Погодь з 8 центром маршрут подальшого кадрового оформлення й ВЛК.

Збережи для себе законно доступні копії та відомості про контакти, не публікуючи їх. Перед відправленням повторно підтверди, що посада і частина не змінилися в погодженому оформленні.

На що часто не звертають уваги

кандидат отримав позитивну відповідь після співбесіди, але у листі не бачить точної посади. Це не привід сваритися або самостійно редагувати документ. Потрібно ввічливо попросити уповноважену особу звірити формулювання та з'ясувати, як його врахують у процедурі. **Не обіцяємо 100% результат у ситуаціях, які не контролює центр.**

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 06

06. Які документи потрібні для вступу до ЗСУ

Найбільша помилка — знайти один перелік у соцмережі й вирішити, що він однаковий для мобілізації, звичайного контракту, мотиваційного контракту та чинного військового. Повний пакет залежить від підстави вступу, освіти, попередньої служби й конкретної процедури. В офіційному алгоритмі МОУ від 23.06.2026 для цивільного кандидата на мотиваційний контракт, зокрема, перелічено копії паспорта/ID, РНОКПП, довідку про судимість, автобіографії, документи про освіту, дані про сім'ю, трудову діяльність, військово-облікові документи та фотокартки. Це приклад для описаного маршруту, а не універсальна вимога «принеси все кожному».

Для першої консультації рекрутеру зазвичай важливіша **точна інформація** про тебе: статус, контакт, бажана посада, навички, військовий облік, істотні обмеження. Не надсилай скани всього архіву через незахищений канал. Оригінали мають залишатися під твоїм контролем, окрім випадків офіційного прийняття за установленими правилами.

Перша консультація й особова справа — різні етапи

На першому контакті з рекрутером немає потреби розсилати весь сімейний, медичний і трудовий архів. Щоб попередньо оцінити відповідність вакансії, зазвичай достатньо повідомити свій правовий статус, освіту, спеціальність, попередній досвід і контактні дані. Значно ширший пакет формується вже для офіційного оформлення, де документи приймають відповідальні особи за визначеним порядком. Неофіційні переписки та приватні анкети не повинні підміняти такий процес.

Поширена причина затримок — розбіжності в персональних відомостях. Зверніть увагу на написання прізвища після зміни імені, дату народження, реєстраційний номер, відповідність паперових і цифрових записів. Інша типова проблема — довідки, які було отримано надто рано й термін чинності яких завершився до моменту подання. Тому спочатку варто з’ясувати актуальний перелік для свого виду служби, а вже потім замовляти документи з обмеженою чинністю.

Як не передати зайвого

Оригінали паспортних і військово-облікових документів показують у встановлених випадках, а копії передають лише уповноваженим особам. Власні скани краще зберігати в захищеному сховищі; доступ до нього не повинен бути відкритий за публічним посиланням. Медичні діагнози, сімейні обставини й фінансові дані мають окремий режим конфіденційності. Для відбору на вакансію не варто самостійно надсилати більше особистої інформації, ніж офіційно необхідно.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Попроси 8 центр надати перелік саме для твого виду служби та конкретного етапу оформлення. Перевір чинність документа, що посвідчує особу, та наявність РНОКПП або відмітки про законну відмову від нього. Переглянь військово-обліковий документ і чи збігаються його дані з документом особи.

Збери документи про освіту, профільні дозволи, водійські категорії та сертифікати — лише правдиві й дійсні. Уточни, чи потрібні автобіографія, довідка про несудимість, трудова інформація, характеристики й фото для обраного маршруту. Якщо є сімейні, правові чи медичні обставини — підготуй підтвердження, але не поширюй їх без необхідності.

Зроби окрему папку «Оригінали», «Копії для подання», «Для себе». Назви цифрові файли нейтрально, без публічних посилань. Перед візитом ще раз запитай, які документи потрібні **зараз**, а які можна донести пізніше.

На що часто не звертають уваги

не перевіряти написання ПІБ у різних документах; приносити лише фото ID без оригіналу, якщо потрібен оригінал; оформлювати довідки з обмеженим строком чинності занадто рано; плутати попередню консультацію зі створенням особової справи. **Ситуація:** наявність повної папки не прискорить роботу, якщо в реєстрі інший рік народження — спочатку виправ дані.

наявність повної папки не прискорить роботу, якщо в реєстрі інший рік народження — спочатку виправ дані.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 07

07. Резерв+ і військовий облік: перевір себе до оформлення

Електронний військово-обліковий документ (еВОД) у Резерв+ має юридичну силу паперового, а QR-код дає можливість перевірити відомості. Реєстр «Оберіг» — джерело військово-облікових даних; застосунок не є окремим «ручним списком». Якщо бачиш помилку, не намагайся виправити її редагуванням скриншота. Використовуй офіційні сервіси виправлення або звертайся до компетентного органу.

Заздалегідь перевір ПІБ, дату народження, статус на обліку, зафіксовану військово-облікову спеціальність, реквізити документа, відомості про відстрочку, якщо вона є. Якщо статус «Потребує уточнення», еВОД і QR-код можуть не сформуватися; це не означає, що можна просто проігнорувати проблему. Для військовослужбовців і цивільних алгоритми уточнення можуть відрізнятися.

Електронний документ — не просто картинка з телефона

Військово-облікові відомості надходять до Резерв+ із реєстру «Оберіг». Електронний документ містить відомості, які перевіряються через QR-код; звичайний скриншот не варто сприймати як універсальну заміну електронного документа в застосунку. У сервісі можна оновлювати відображення інформації й подавати запити на виправлення окремих помилок. Однак не всі випадки вирішуються дистанційно: складні розбіжності можуть вимагати офіційного уточнення через уповноважені органи.

Відсутність запису або неправильні персональні дані здатні ускладнити оформлення навіть тоді, коли кандидат успішно пройшов співбесіду. Тому перевірка військово-облікової інформації — не формальність. Важливо розрізняти помилку в інтерфейсі, застаріле відображення даних і фактичну неточність реєстру. У кожному випадку буде різний порядок виправлення, який описаний в офіційному посібнику Резерв+.

Роль рекрутера

8 центр допоможе зрозуміти, як помилка впливає на маршрут відбору та які документи потрібні для наступних дій. Але рекрутер не має повноважень самостійно змінювати державний реєстр. Нікому не повідомляйте коди входу, паролі або повний доступ до облікового запису під приводом «прискорення рекрутингу».

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Встанови або онови Резерв+ тільки з офіційного джерела. Авторизуйся й відкрий повний еВОД, а не лише головний екран. Звір ПІБ, дату народження, РНОКПП, статус і облікові відомості зі своїми документами.

Перевір, чи коректно формується QR-код і чи немає повідомлень про помилки. Якщо дані застаріли, спершу онови документ, щоб застосунок підтягнув відомості з реєстру. Якщо є помилка — у «Сервісах» знайди «Виправити дані онлайн» та обери відповідну категорію, якщо послуга доступна.

Збережи номер/дату звернення й контролюй статус; не подавай багато дубльованих заяв підряд. Якщо питання не вирішене цифровим сервісом, з'ясуй офіційний порядок уточнення через ТЦК та СП або інший уповноважений канал.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 08

08. Дипломи, сертифікати та досвід: як підтвердити кваліфікацію

У рекрутингу цінується не кількість красивих документів, а відповідність навичок завданням. Для технічних, медичних, водійських і професійно спеціалізованих посад можуть бути важливими диплом, кваліфікаційне посвідчення, водійська категорія, ліцензія чи чинний сертифікат. Але навіть потрібний диплом не замінює співбесіду, професійний відбір, медичні та інші вимоги.

Склади **коротке доказове резюме**, яке військовому рекрутеру легко переглянути за хвилину. Не пиши «стресостійкий» без прикладів; краще «керував ремонтною бригадою із шести людей, відповідав за облік запчастин». Не прикріплюй до заявки чужі або внутрішні дані цивільного роботодавця без дозволу.

Диплом сам по собі не описує професійну компетентність

Під час відбору на технічні та спеціалізовані посади значення має не тільки формальна освіта, а й здатність виконувати певну роботу. Диплом інженера підтверджує базову підготовку, але не показує, з якими системами людина працювала останні п’ять років. Водійське посвідчення визначає категорії, але не замінює інформації про практичний досвід та стан здоров’я. Для медичних посад значення можуть мати документи про спеціалізацію та чинні професійні вимоги.

Корисно підготувати короткий опис двох-трьох реальних проєктів або ситуацій, у яких ваші знання дали конкретний результат. Не потрібно розкривати комерційну таємницю попереднього роботодавця: досить назвати тип задачі, вашу роль та результат. Якщо диплом загублено або кваліфікація здобута неформально, варто заздалегідь з’ясувати, який спосіб підтвердження прийме конкретна військова частина.

Що запитуватимуть на співбесіді

Роботодавець у цивільному секторі й представник військової частини можуть по-різному оцінювати ті самі навички. Для військової роботи важливі дисципліна, навчання в команді, дотримання правил безпеки, готовність до нового обладнання та обмежень. Не варто прикрашати сертифікати чи називати незавершене навчання повною кваліфікацією: невідповідність швидко виявляється під час фахової перевірки.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Випиши точну назву освіти, навчального закладу й року завершення. Додай чинні посвідчення, категорії водіння, професійні сертифікати й допуски, якщо вони стосуються вакансії. Для кожного місця роботи запиши не більше трьох конкретних задач.

Виділи обладнання, програмне забезпечення чи процеси, з якими працював самостійно. Відокрем «маю практику» від «знайомий із темою» та «хочу навчитися». Підготуйте з рекрутером перелік 2–3 посад, на яких досвід дійсно буде корисний.

Перед передачею копій дізнайся, кому й для якої мети вони потрібні.

На що часто не звертають уваги

вкладати двадцять сертифікатів без пріоритету; додавати непідтверджені вміння; приховувати прострочення посвідчення; називати досвід роботи з цивільним дроном бойовою підготовкою.
Питання: «Які з моїх документів є обов'язковими, а які просто допоможуть із підбором?»

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 09

09. Медичні документи перед ВЛК: що дійсно підготувати

ВЛК визначає придатність до служби за станом здоров'я, але не повинна замінювати тривале лікування або діагностику. Тому попередня підготовка медичних документів особливо важлива, якщо є хронічне захворювання, травма, операція, постійний прийом препаратів чи обмеження активності. У 2026 році МОУ рекомендувало брати наявні медичні виписки та результати обстежень; частину даних можуть отримати з електронної системи охорони здоров'я за згодою пацієнта.

Що розповісти лікарю, навіть якщо почуваєтеся нормально

Стан здоров’я оцінюють на підставі огляду й медичних даних. Відсутність гострого болю в день комісії не означає, що попередні операції, регулярне лікування або епізоди важких захворювань перестали бути важливими. Корисно зібрати наявні виписки, результати досліджень і перелік препаратів, які приймаєте постійно. Не потрібно самостійно проходити десятки обстежень без медичних показань: конкретні додаткові дослідження визначають уповноважені медики.

Окреме питання — доступність електронної медичної історії. Частина інформації може міститися в системі охорони здоров’я, але не варто виходити з припущення, що абсолютно всі результати там уже відображені. Якщо у вас були складні операції, лікування в різних закладах чи важливі висновки вузьких спеціалістів, перевірте наявність документів заздалегідь. Надавайте їх безпосередньо медичним працівникам належним способом, а не в загальні чати рекрутингу.

Де проходить межа відповідальності

8 центр може пояснити порядок оформлення й направлення на медичний огляд. Рішення про придатність приймає військово-лікарська комісія, а не рекрутер, командир чи адміністратор сайту. Якщо ви не погоджуєтесь із висновком, існують процедури перегляду й оскарження — їх описуємо в окремій статті наступного розділу.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Запиши важливі діагнози, перенесені операції, травми, алергії та постійні ліки з дозуванням. Збери виписки з лікарень, висновки профільних лікарів, результати досліджень, що вже є. Перевір на документах ПІБ, дату, назву закладу, лікаря, висновок і печатки/електронні реквізити, якщо це потрібно.

Якщо були обстеження в електронній системі, уточни доступність даних і порядок надання згоди. Не купуй дорогі нові дослідження «про всяк випадок» без медичного направлення або вказівки щодо процедури. З'ясуй, як офіційно отримати направлення на ВЛК і які документи потрібні при реєстрації.

На огляді називай актуальні симптоми й історію без перебільшення та замовчування. Збережи копії рішень і документів, які офіційно можеш отримати.

На що часто не звертають уваги

брати тільки усні пояснення без виписок; приносити чужі документи; не згадати про ліки; вимагати від рекрутера «гарантувати проходження».

кандидат переніс операцію на коліні, зараз почувається краще, але має обмеження під навантаженням. Він приносить виписку й результати обстеження, чесно описує стан і передає питання медичної придатності лікарям ВЛК, а не рекрутеру. **Типові помилки:** брати тільки усні пояснення без виписок; приносити чужі документи; не згадати про ліки; вимагати від рекрутера «гарантувати проходження».

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 10

10. Сімейні обставини, відстрочка й особливий статус

Документи про дітей, опіку, догляд, інвалідність, сімейний стан, чинну відстрочку або бронювання можуть бути юридично значущими. Однак не кожний кандидат має подавати всі ці документи, а наявність певного сімейного факту не автоматично означає конкретне право без виконання умов закону. У 2026 році відстрочки частково оформлювали та продовжували цифровими сервісами Резерв+; для інших ситуацій передбачений офлайн-маршрут через ЦНАП.

Розрізняй: «відстрочка» — індивідуальне право на тимчасове непризвання за законною підставою; «бронювання» — окрема процедура, пов'язана з визначеними установами й посадами. Якщо людина добровільно планує контракт, питання дії попередньої відстрочки чи бронювання треба розглядати до підписання, а не після нього. Особливий статус може також впливати на потрібні документи, але не слід розкривати непотрібні персональні дані родичів.

Сімейні документи мають значення лише в належному правовому контексті

Шлюб, наявність дітей, опіка, фактичний догляд за родичем, інвалідність члена сім'ї, бронювання й відстрочка — різні правові обставини. Наявність будь-якої з них не означає автоматично однаковий статус для кожного кандидата. Підстави та підтверджувальні документи визначають закон і відповідна процедура. Зокрема, для відстрочки можуть мати значення не тільки родинні зв'язки, а й встановлений юридичний факт потреби в догляді та інші умови.

Важливо розуміти різницю між відстрочкою від призову й бронюванням працівника. Це різні механізми; питання про їх припинення, продовження або вплив на добровільне оформлення служби не вирішується за коментарем у соцмережі. Якщо кандидат має чинний документ про відстрочку чи бронювання, варто показати його відповідальній особі до початку оформлення, щоб уникнути суперечностей.

Захист приватної інформації

Свідоцтва про дітей, судові рішення, довідки про інвалідність та медичні документи родичів містять чутливу інформацію. Передавайте їх тільки тоді, коли є зрозуміла правова підстава і відомо, хто їх отримує. Рекрутер допоможе визначити, до якої компетентної служби звернутися за роз'ясненням, але не може одноосібно встановити чи скасувати право на відстрочку.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Визнач, яка саме обставина стосується тебе: діти, догляд, опіка, статус члена родини, стан здоров'я, навчання чи інше. Перевір точну законну підставу й необхідні умови, а не керуйся побутовою назвою «маю пільгу». Перевір статус відстрочки у Резерв+, якщо відповідна послуга для тебе доступна.

З'ясуй, чи обставина вже підтверджена в державних реєстрах і чи не треба звертатися до ЦНАП. Збери лише релевантні документи: свідоцтва, судові рішення, довідки про догляд, витяги або інші підтвердження за конкретною підставою. Уточни строк чинності документів і як повідомляти про зміну обставин.

Перед контрактом попроси окреме пояснення щодо наслідків для наявної відстрочки/бронювання.

Коротко для порівняння

Ситуація	Що перевірити	Типове підтвердження
Є неповнолітні діти	Кількість, вік, правова підстава	Свідоцтва, дані реєстрів, інші документи за підставою
Здійснюю догляд	Ступінь споріднення, факт/потреба догляду	Медичні та правові підтвердження за чинною процедурою
Маю оформлену відстрочку	Термін, підстава, реєстровий статус	еВОД / дані офіційного сервісу
Заброньований роботодавцем	Чинність бронювання та наслідки зміни статусу	Офіційне підтвердження бронювання
Маю опіку/піклування	Наявність рішення й обсяг повноважень	Судове/адміністративне рішення, інші акти

На що часто не звертають уваги

думати, що довідка від роботодавця замінює бронювання; плутати місце проживання з юридично підтвердженим доглядом; надсилати чужі медичні документи неуповноваженим особам; підписувати контракт без розуміння наслідків для родини. **Пам'ятка:** якщо ситуація складна, зверніся за спеціалізованою юридичною консультацією; рекрутер дасть маршрут, але не прийматиме рішення про відстрочку.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 11

11. Як подати документи без помилок і втрати часу

Добре зібрані документи — це не лише повна папка, а й зрозуміла послідовність: хто що приймає, які дані перевіряє, коли кандидат проходить ВЛК, що підтверджує згоду частини та як зберігати власні копії. Рекрутер може допомогти прокласти маршрут, але офіційне прийняття документів і кадрові рішення належать відповідальним органам.

Звертай увагу на **узгодженість даних**. Різне написання прізвища, некоректна дата, прострочена довідка, відсутня сторінка диплома або нечіткий скан створюють затримки. Не ризикуй конфіденційністю: скани паспорта, РНОКПП, повні медичні виписки, військові документи — чутливі матеріали; не завантажуй їх у загальнодоступні папки й не публікуй QR-код еВОД.

Чому «передав документи» не означає «оформився»

Подання документів — лише одна з адміністративних дій. Далі їх можуть перевіряти, порівнювати з відомостями в реєстрах, долучати до особової справи або повертати для уточнення. Кандидатові потрібно розуміти, кому саме передано документи та який результат підтверджує завершення відповідного етапу. Водночас не варто очікувати, що один телефонний дзвінок змінить законну черговість або дасть перевагу перед іншими кандидатами.

Найпоширеніша помилка — передавати ті самі скани кільком невідомим контактам, намагаючись прискорити процес. Це не скорочує оформлення, а збільшує ризик витоку даних та появи суперечливих версій. Краще мати одну визначену відповідальну контактну особу, законно доступне підтвердження подання та перелік того, що потрібно донести. Якщо змінено ім’я, місце обліку, статус або посаду, про це слід повідомити до завершення оформлення.

Коли звертатися до 8 центру повторно

Якщо ви не розумієте наступної дії, не отримали пояснення про потрібний документ або зіткнулися з розбіжностями в назвах посад, звернення до рекрутера виправдане. Натомість кадрові накази, медичні висновки та рішення державних реєстрів оформлюють уповноважені органи. Корисний сайт повинен прямо розрізняти ці ролі, а не обіцяти вирішити будь-яку проблему «одним натисканням».

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Отримай персональний список, контакт приймача й допустимий спосіб подання. Звір ПІБ, дату народження та основні реквізити в усіх ключових документах. Переконайся, що копії повні, кожна сторінка читається, а кольорове сканування потрібне лише де це вимагають.

Підготуй оригінали для звіряння, але передавай їх лише в установлених випадках. Запиши дату, перелік і кому передав документи; при офіційному прийнятті отримай належне підтвердження, якщо воно передбачене. Окремо перевір отримання/врахування рекомендаційного листа та

наступний статус оформлення.

Уточни, хто повідомить про ВЛК, додатковий тест чи відправлення, та яким каналом. Після зміни будь-якого документа повідом відповідальну особу, щоб не залишилося старих даних.

На що часто не звертають уваги

передавати все одному незнайомому контакту; не зберігати перелік; їздити між установами без призначеного часу; не повідомляти про зміну телефону.

кандидат підготував усе, але йому «потрібна ще якась довідка». Не витрачай день на здогадки: попроси письмову або чітко сформульовану назву документа, його мету, ким видається та на якому етапі потрібен. **Типові помилки:** передавати все одному незнайомому контакту; не зберігати перелік; їздити між установами без призначеного часу; не повідомляти про зміну телефону.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 12

12. Співбесіда з військовою частиною: як підготуватися

Співбесіда — це двостороння перевірка відповідності, а не іспит на «правильну мотивацію». Частина з'ясовує досвід, дисципліну, здатність навчатися й відповідність вакансії. Кандидат має з'ясувати обов'язки, вимоги, підготовку та наступну юридичну процедуру. Міноборони у 2026 році окремо рекомендує питати про посадові обов'язки, умови служби, ротації й навчання.

Готуйся говорити **прикладами**, а не гаслами. Замість «я швидко вчуся» опиши ситуацію, коли опанував новий інструмент за обмежений час; замість «добре працюю в команді» — конкретний результат спільної роботи. Водночас чесно скажи про фізичні обмеження, відсутність певних навичок або неможливість виконувати окремі вимоги.

Що насправді оцінюють на співбесіді

Розмова з представником військової частини — це не екзамен на знання всіх військових термінів. Насамперед вона допомагає обом сторонам з’ясувати, чи збігаються вимоги посади й можливості кандидата. Питання можуть стосуватися освіти, професійного досвіду, поведінки у складних ситуаціях, командної роботи, готовності навчатися та стану здоров’я в межах дозволеного обговорення. Для технічних вакансій можливе практичне завдання або окрема фахова розмова. Не слід приховувати значних обмежень або вигадувати досвід зі складною технікою.

Сам кандидат має право ставити предметні запитання: які фактичні обов’язки, яку підготовку організують, які є вимоги до фізичного стану, як підтверджується позитивний результат відбору. Важливо не вимагати безпеково чутливих відомостей — точних майбутніх маршрутів, позицій чи планів. Цих даних не потрібно знати для первинної оцінки професійної відповідності.

Якщо розмова не дала ясності

Після співбесіди може виявитися, що вакансія не підходить, вимоги ширші за опис на сайті або кандидатові потрібно опанувати нову навичку. Це нормальний результат роботи з інформацією, а не автоматична «невдача». 8 центр рекрутингу може допомогти зіставити висновки зі співбесіди з іншими вакансіями. Головне — не робити висновок за однією фразою й уточнити, чи рішення остаточне та що буде далі.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Знайди повну назву вакансії, підрозділ і перелік опублікованих вимог. Підготуй три приклади: складне завдання, помилка та її виправлення, командна взаємодія. На одній сторінці випиши освіту, досвід, сертифікати, підтверджені навички.

Визнач, який досвід безпосередньо відповідає посаді, а який лише суміжний. Відрепетируй коротку самопрезентацію на 60–90 секунд без зайвих біографічних деталей. Завчасно уточни формат зустрічі, контакт і чи потрібно приносити копії документів.

Наприкінці постав свої питання й запиши, коли чекати відповідь. Не вважай усне схвалення завершеним відбором: уточни спосіб офіційного підтвердження.

На що часто не звертають уваги

кандидат працював диспетчером і хоче на логістичну посаду. Вдала відповідь — не «я організований», а «щоденно координував 20 маршрутів, веду облік і вмію фіксувати інциденти». **Помилки:** приховувати обмеження, перебільшувати досвід, вимагати конфіденційних подробиць операцій, не ставити жодного власного запитання.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 13

13. ВЛК: від направлення до висновку

Військово-лікарська комісія визначає придатність до військової служби за станом здоров'я відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу та чинних процедур. ВЛК не призначає людину на посаду й не замінює лікування. Для проходження потрібне направлення: його можуть оформлювати передбачені законом уповноважені особи; військовозобов'язані за відповідних умов можуть запитати електронне направлення через Резерв+.

Результат ВЛК потрібно оцінювати в повному формулюванні, а не за фразою знайомого. Якщо не погоджуєшся з висновком, існують досудові та судові механізми оскарження; оскарження само по собі **не зупиняє автоматично дію рішення**. Міноборони у квітні 2026 року роз'яснило загальний 30-денний строк для досудової скарги — перед поданням перевір актуальні строки та компетентну інстанцію.

ВЛК перевіряє стан здоров’я, а не бажання служити

Військово-лікарська комісія ухвалює медичний висновок у межах встановлених правил. Сам факт сильної мотивації, позитивної співбесіди чи рекомендаційного листа не замінює медичного огляду. Під час оцінювання значення мають діагнози, функціональні обмеження, результати огляду та підтверджувальні документи. Не слід приховувати захворювання, припиняти призначені ліки або намагатися отримати потрібний висновок будь-якою ціною: це може зашкодити і здоров’ю, і подальшій службі.

Електронне направлення в Резерв+ полегшує частину процедури для відповідних категорій. Однак саме направлення не є висновком комісії. Після проходження огляду результати в належних випадках передаються електронно або оформлюються у визначеному порядку. Якщо вам потрібне додаткове обстеження, варто уточнити, хто його призначає та як документально передати результат.

Якщо не погоджуєтеся з висновком

Рішення ВЛК можна оскаржувати встановленим порядком; деталі та строк залежать від конкретної ситуації та чинних правил. Практично важливо мати копію власного висновку, медичні докази й зрозуміти, до якого компетентного органу звертатися. Рекрутер здатен підказати офіційні інформаційні ресурси, але не може змінити рішення комісії. На сайті не варто обіцяти всім однаковий результат або конкретний «термін вирішення» без підтвердженої підстави.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Отримай належне направлення; повістка і направлення на ВЛК — не тотожні документи. З'ясуй установу, час та підставу огляду; перевір, що направлення оформлено правильно. Підготуй документ особи, наявні виписки, результати лікування й обстежень.

Розповідай лікарям про реальний стан здоров'я, симптоми, операції та препарати. Виконай необхідні дослідження і за потреби отримай направлення на додаткове обстеження. Ознайомся з

висновком, з'ясуй значення його повного формулювання та процедуру отримання копії.

Якщо є процедурна чи медична незгода — збери документацію і перевір порядок перегляду у вищій ВЛК, за необхідності отримай правову допомогу. Передай висновок у кадровий процес належним офіційним шляхом.

Коротко для порівняння

Ситуація	Наступна дія
Немає направлення	Уточнити, хто уповноважений видати; перевірити Резерв+ для доступного маршруту
Неповні медичні дані	Надати наявні виписки, пройти призначені дослідження
Є рішення ВЛК	Отримати/перевірити його формулювання й повідомити відповідального за оформлення
Не згоден із рішенням	Зібрати медичні докази, перевірити строки та інстанцію перегляду
Потрібне лікування	Звернутися до лікаря; не замінювати лікування порадами з інтернету

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 14

14. Професійно-психологічний відбір: що перевіряють

Професійно-психологічний відбір допомагає визначити відповідність кандидата вимогам служби й конкретних посад. У процедурі нових контрактів 2026 року МОУ прямо згадує обов'язковість такого відбору. Форми оцінювання можуть відрізнятися: бесіда, стандартизовані опитувальники, завдання на увагу, логіку, роботу з інформацією та інші процедури, дозволені для відповідного відбору. Це не конкурс на «ідеальну людину».

Високий рівень тривоги перед тестуванням сам по собі не характеризує кандидата як непридатного. Важливо нормально виспатися, мати документи, приходити вчасно, уважно читати інструкції й чесно відповідати. Не шукай «правильні ключі» до психологічних опитувальників: така підготовка спотворює результат і може перешкодити добору відповідної посади.

Психологічний відбір не є змаганням із тестом

Мета оцінювання — зрозуміти особливості кандидата у співвідношенні з вимогами військової служби та конкретної спеціальності. У різних процедурах можуть застосовуватися тести, бесіди, аналіз досвіду та спостереження за виконанням завдань. Результат не завжди зводиться до одного балу. Певна посада може потребувати високої стійкості уваги, інша — здатності тривалий час працювати з інформацією або спілкуватися в команді під навантаженням.

Спроба завчити «правильні» відповіді з випадкового сайту зазвичай погіршує якість оцінювання. Краще добре відпочити, уважно читати інструкції, чесно відповідати та не перебільшувати свої можливості. Втому, тривожність або складний життєвий період доречно обговорювати з фахівцем, коли це впливає на проходження процедури. Психологічний відбір не підміняє ВЛК, а медичні питання мають вирішувати медики.

Що робити з результатом

Якщо для певної спеціальності не рекомендовано призначення, це не тотожне оцінці людини як «поганої» або «непотрібної». Важливо з’ясувати, чи є інші посади, чи дозволена повторна процедура та хто уповноважений на подальше рішення. Рекрутер 8 центру може допомогти не витрачати час на вакансії, вимоги яких явно не збігаються з результатами відбору.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Уточни мету процедури, формат, орієнтовний час і необхідні документи. За день до неї забезпеч нормальний сон; не плануй виснажливі тренування або нічну зміну, якщо є вибір. Подбай про воду, харчування і власні регулярні ліки відповідно до призначення лікаря.

Під час тесту уважно читай інструкції; уточнюй незрозумілий порядок до початку. Відповідай за реальними звичками, а не образом «ідеального бійця». На співбесіді поясни, що тебе мотивує, що викликає складнощі та які навички прагнеш опанувати.

Після завершення поцікався процедурою повідомлення результату та можливими наступними кроками.

15. Фізична готовність і спеціальні вимоги до посади

Універсального нормативу для всіх вакансій немає. Навантаження й профіль вимог відрізняються між, наприклад, піхотною спеціальністю, водієм, зв'язківцем, медиком або оператором технічної системи. Остаточні умови встановлюють відповідні правила та конкретний відбір. Фізична підготовка — спосіб безпечніше адаптуватися до майбутнього навчання, але не заміна ВЛК.

Перед тренуваннями врахуй стан здоров'я. Якщо є біль у грудях, запаморочення, наслідки травм чи хронічні проблеми, спершу отримай медичну пораду. Не пробуй швидко досягти «бойової форми» за тиждень: травма перед БЗВП відкине підготовку назад.

Фізичні вимоги залежать від реальних завдань

Є різниця між загальною готовністю до навантажень і конкретними нормативами, якщо такі встановлено для відбору або підготовки. Кандидат на технічну посаду та кандидат на спеціальність із підвищеними фізичними вимогами можуть проходити різні перевірки. Проте навіть робота з обладнанням не виключає переміщень, нестандартного режиму, тривалого перебування на ногах або необхідності працювати в спорядженні. Саме тому потрібно дізнаватися вимоги своєї посади, а не орієнтуватися на відео про фізичні тести інших підрозділів.

Фізична підготовка перед відбором повинна бути розумною. Людина, яка не тренувалася кілька місяців, навряд чи покращить результат за тиждень виснажливих вправ; натомість ризикує отримати травму. Поступове збільшення ходьби, базова рухливість, сон і відновлення — корисніші за спробу різко наздогнати чужу форму. Якщо є захворювання чи відновлення після травми, план навантажень потрібно узгоджувати з лікарем.

Що запитати про конкретну посаду

Чи є обов’язковий норматив до оформлення? Чи передбачені перевірки під час фахового навчання? Які фізичні навички виконуються щодня і чи є медичні обмеження? Предметні відповіді допоможуть чесно оцінити відповідність. Вигадана «єдина норма для всіх кандидатів ЗСУ» не робить довідник кориснішим.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Попроси перелік вимог конкретної вакансії, включно з фаховими тестами та медичними обмеженнями. Оціни власний рівень: комфортна ходьба, рухливість, відновлення після навантаження, базова сила. Починай з посильного обсягу, поступово збільшуй лише один компонент за раз.

Чергуй активність і відпочинок; обирай вправи, які не викликають болю. Підготуй звичне, розношене взуття; не тестуй нові важкі навантаження без потреби. Відпрацюй побутові навички: ранній режим сну, регулярне харчування, гігієна ніг.

Для спеціальних посад окремо підтвердь технічні кваліфікації й допуски. Зафіксуй прогрес без змагання з іншими кандидатами.

На що часто не звертають уваги

людина працювала сидячи 10 років. Реалістичний старт — поступова ходьба, розминка й сон; небезпечний старт — різкий марш із важким рюкзаком. **Помилки:** тренуватися через гострий біль, використовувати сумнівні стимулятори, вважати спорт гарантією придатності, приховувати травму від лікаря.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 16

16. Не пройшов відбір: варіанти далі

Негативна відповідь після співбесіди не рівнозначна загальній забороні служби. Причиною може бути нестача фахових навичок, відсутність вакансії, невідповідність конкретним фізичним чи кваліфікаційним вимогам, процедурні обставини. Але висновок ВЛК, питання судимості або інші юридичні обмеження не вирішуються просто пошуком «іншого рекрутера». Потрібно розрізняти тип відмови і законний шлях дій.

Проси коректний зворотний зв'язок без вимоги розкривати конфіденційну інформацію про тестування чи рішення. Наявність висновку «не підійшов до цієї посади» може бути підставою знайти іншу спеціальність або попрацювати над навичкою. Наявність медичного обмеження означає, що слід діяти відповідно до рішення ВЛК і за потреби встановленого порядку його перегляду.

Невідповідність одній посаді не завжди закриває інші

Причини непроходження відбору можуть бути зовсім різні. Кандидат не має потрібної категорії водійського посвідчення, не підтвердив знання певного обладнання, не пройшов спеціальний професійний тест або має медичне обмеження для конкретних функцій. У кожній ситуації подальший маршрут відрізняється. Деякі прогалини можна виправити навчанням або підтвердженням досвіду; медичний висновок слід розглядати за власними правилами; для іншої вакансії може бути потрібна нова співбесіда.

Важливо не плутати формальну відмову з відсутністю місця саме в цьому підрозділі. Навіть добре підготовлений кандидат може не відповідати поточній потребі конкретної частини. Потрібно з’ясувати причину настільки, наскільки вона може бути офіційно повідомлена, а не робити загальний висновок про непридатність до всіх напрямів військової служби.

Реалістичний наступний варіант

Якщо ви прагнули технічної посади, але досвіду замало, можна шукати вакансію з навчанням або споріднену роботу. Якщо справа у стані здоров’я, визначальним є медичний висновок, а не оптимізм рекрутера. Якщо рішення викликає юридичні питання, варто скористатися офіційним порядком перегляду. Завдання 8 центру — допомогти не застрягти в невизначеності й знайти законний, придатний маршрут.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Уточни, на якому етапі відбір зупинився: співбесіда, кваліфікація, здоров'я, документи, безпекова перевірка. Запитай, чи можна отримати допустимий зворотний зв'язок про невідповідні вимоги. Якщо проблема в досвіді — склади план навчання й знайди вакансії із нижчим порогом входу.

Якщо немає місця — попроси рекрутера запропонувати іншу актуальну посаду за тією ж спеціальністю. Якщо проблема в документах — усунь конкретну помилку й уточни, чи потрібно повторне подання. Якщо питання стосується ВЛК — перевір офіційні процедури оскарження та

строки; не обходь рішення неформальними способами.

Якщо був психологічний або інший спеціальний відбір, дізнайся лише передбачений порядок повторного проходження. Перш ніж почати новий маршрут, запиши, чому попередній не завершився.

Коротко для порівняння

Причина	Коректна дія	Чого не робити
Не вистачає навичок	Навчання або посада початкового рівня	Приписувати собі досвід
Вакансія закрита	Підібрати іншу актуальну	Вимагати призначення без посади
Помилки в документах	Офіційно виправити дані	Підробляти чи редагувати скани
Питання ВЛК	Лікування/обстеження, законний перегляд	Шукати неформальну «потрібну» постанову

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 17

17. Відбір завершено: що відбувається до відправлення

Позитивна співбесіда, рекомендаційний лист, завершена ВЛК та оформлені документи — різні віхи. До офіційного направлення потрібно розуміти, на якій підставі починається служба, хто повідомляє дату й порядок прибуття, де проходить базова чи фахова підготовка і які дані потрібно передати близьким без порушення безпеки. Для цивільних на відповідних маршрутах МОУ описує БЗВП 51 день, фахову підготовку й курс адаптації після прибуття до частини.

Не плануй купівлю дорогого спорядження за чутками до отримання переліку від навчального центру. Не публікуй логістику відправлення, номери груп чи точні місця прибуття. Підготовка близьких до тимчасових обмежень зв'язку — не менш корисна, ніж збирання рюкзака.

Між позитивним рішенням і фактичною службою є оформлення

Після відбору кандидат ще не завжди є військовослужбовцем конкретної частини. Далі можуть відбуватися перевірки документів, оформлення контракту або мобілізаційної процедури, видання належних документів, направлення до навчального центру та організація прибуття. Для людини без недавнього військового досвіду, відповідно до умов процедури, може бути обов’язковою базова загальновійськова підготовка. За окремими спеціальностями — додаткове навчання. Тому вислів «відбір завершився» не означає «завтра приступаю до обраної посади».

Особливо важливо не залишатися без контактної інформації. Хто повідомить офіційний час і місце прибуття? Які документи потрібно мати на руках? Коли й кому можна ставити питання щодо оформлення? Відповіді мають надходити від уповноважених осіб через належні канали. Не повідомляйте чутливі маршрути й дані у відкритих групах та не покладайтеся на чутки від інших кандидатів.

На що звернути увагу перед відправленням

Перевірте, чи не змінилася назва вакансії, чи відомий порядок врахування рекомендаційного листа та чи завершено необхідні медичні й кадрові формальності. Якщо виникла суперечність, краще з’ясувати її до прибуття, ніж покладатися на «потім розберемося». 8 центр рекрутингу залишається інформаційним контактом щодо маршруту, але рішення про направлення й зарахування приймають належні органи.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Перевір, що всі обов'язкові результати відбору внесені/передані належним шляхом. Попроси остаточно підтвердити посаду, військову частину й формат служби. Якщо укладаєш контракт, прочитай повний текст і збережи законно доступний примірник.

Уточни, чи необхідна БЗВП, спеціалізація або додаткові перевірки. Отримай офіційні інструкції щодо часу й процедури прибуття — без оприлюднення чутливого. Підготуй документи, особисті

речі й призначені ліки з урахуванням правил навчальної установи.

Домовся з родиною про канал екстреного зв'язку та резервну контактну особу. Перевір, кому повідомляти у випадку захворювання чи іншої об'єктивної перешкоди перед відправленням.

На що часто не звертають уваги

плутати дату співбесіди й дату зарахування, публікувати маршрут у соцмережах, залишити родину без контактної домовленості.

людина отримала повідомлення «ви пройшли», але не знає, куди прибути і хто відповідає. Правильна дія — не вгадувати маршрут, а уточнити в офіційної контактної особи дату, комплект документів і порядок повідомлення про зміну обставин. **Типові помилки:** плутати дату співбесіди й дату зарахування, публікувати маршрут у соцмережах, залишити родину без контактної домовленості.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 18

18. Рюкзак рекрута: що справді взяти на БЗВП

Найкорисніший принцип зборів — не купувати вдруге те, що повинна видати держава, і не перевантажувати себе речами, які можуть бути заборонені або непотрібні. Міноборони пояснює, що під час БЗВП забезпечуються, зокрема, засоби індивідуального захисту, навчальне спорядження, аптечка, рюкзак, каремат і спальний мішок відповідно до програми та конкретних занять. Реальна процедура видачі й комплект залежить від навчальної локації.

До виїзду уточни в контактної особи перелік дозволених речей, ліміти багажу, особливості прання, доступ до магазину/зв'язку та порядок зберігання ліків. Особисті дрібниці й документальна папка часто корисніші за дорогий «тактичний» гаджет. Не бери предмети подвійного призначення та обладнання, які не дозволені установою.

Що справді потрібно купувати самостійно

На БЗВП рекрут отримує значну частину необхідного спорядження від держави: речове майно, засоби захисту, частину навчального оснащення. Тому поради придбати все — від бронежилета до спального мішка — можуть привести до зайвих витрат і речей, які не відповідатимуть вимогам навчального центру. Найкраще починати зі зручних особистих речей: засобів гігієни, змінної білизни, сезонного догляду за шкірою, окулярів за потреби, невеликого запасу індивідуально призначених препаратів із належними підтвердженнями. Точний перелік потрібно узгодити перед прибуттям.

Вага рюкзака теж має значення. Перевантажена сумка не робить кандидата підготовленішим. Речі слід розділити за призначенням, захистити документи від вологи та залишити місце для отриманого майна. Дорогі гаджети, невідомі пристрої зв’язку, сторонні засоби захисту й предмети, використання яких заборонено правилами центру, не варто брати без попереднього погодження. Цінні особисті речі можуть створити непотрібні ризики втрати.

Речі й здоров’я

Особливу увагу приділіть зручності взуття та стану стоп. Натертості, невчасно вилікувані запалення або погано підібрані шкарпетки швидко стають проблемою під час щоденних занять. Якщо потрібні окуляри, ліки чи допоміжні засоби, варто заздалегідь обговорити їх із медиками та відповідальними особами. Довідник повинен допомагати зібрати необхідне, а не спонукати витрачати тисячі гривень на «тактичний набір».

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Отримай офіційний рекомендований список від установи, що приймає. Відклади окремо документи й контактні дані; поклади їх у захищену від вологи папку. Підготуй засоби особистої гігієни невеликого об'єму та індивідуальні необхідні речі.

Підбери сезонні базові шкарпетки, змінну білизну й простий одяг, якщо це дозволено. Якщо маєш призначені ліки, узгодь порядок їх зберігання та використання з медичним персоналом. Не купуй бронежилет, каску, рацію чи аптечку за власний кошт без конкретної потреби та вимог — це зазвичай питання державного забезпечення.

Прибери з телефону зайві чутливі дані, узгодь із родиною порядок зв'язку. Зваж багаж і прибери все, чим не користуватимешся або що заборонено.

Коротко для порівняння

Потрібно перевірити	Корисно за погодженням	Не купувати поспіхом
Документи, контакти, призначені ліки	Змінні шкарпетки, білизна, гігієна	Бронезахист, шолом, дорогий тактичний комплект
Зарядний пристрій, якщо дозволений	Невеликий блокнот, ручка, засоби догляду за ногами	Неперевірені «чудоаптечки», заборонені пристрої
Сезонні особисті речі за списком	Невеликі пакети для сухого зберігання	Важкі речі «раптом знадобляться»

На що часто не звертають уваги

нове неперевірене взуття, надмірний багаж, препарати без з'ясованого порядку використання, покупки на десятки тисяч до видачі штатного майна.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 19

19. 51 день БЗВП: як побудоване базове навчання

Базова загальновійськова підготовка — перший системний курс для військовослужбовців, які мають набути базових компетенцій. З липня 2025 року Міноборони впровадило програму на **51 день: 42 доби занять, 7 вихідних і 2 доби адміністративних питань**. Серед навчальних етапів — ознайомчий курс, індивідуальна підготовка, дії у складі підрозділу й комплексне підсумкове заняття. У 2026 році МОУ продовжувало описувати цю програму як чинну.

Структура важливіша за «страшні історії» з інтернету. У курсі є теорія, значний обсяг практики, інструкторське оцінювання, правила безпеки та поступова адаптація до військового розпорядку. Після БЗВП залежно від спеціальності може проводитися окрема фахова підготовка, а в частині — адаптаційний курс. У різних категорій військовослужбовців, зокрема за окремими спеціальними програмами, маршрут може мати додаткові етапи.

Чому БЗВП не можна звести до однієї цифри

Стандартна базова загальновійськова підготовка в Сухопутних військах за описаною Міноборони програмою триває 51 добу: 42 навчальні, 7 вихідних і 2 адміністративні. Це не 51 день безперервних занять одного типу. Навантаження збільшується поступово, від первинного ознайомлення й базових правил до індивідуальних та групових завдань. Навчальний центр формує фундамент, після якого для конкретної посади може знадобитися додаткова фахова підготовка.

Програма включає не лише вогневу підготовку. Значне місце займають домедична допомога, орієнтування, базова тактична підготовка, безпека роботи зі спорядженням, взаємодія та протидія сучасним загрозам. У різних навчальних центрах розклад і деталі організації можуть відрізнятися в межах програми. Тому рекламний вислів «усе навчать за 51 день» не означає, що після БЗВП людина автоматично опанувала складну інженерну чи технічну спеціальність.

Що важливо кандидатові

Під час навчання варто своєчасно повідомляти інструкторів про незрозумілі завдання, проблеми зі спорядженням або станом здоров’я. Системне повторення базових умінь важливіше за спробу справити враження ризикованою поведінкою. По завершенні БЗВП подальший маршрут визначається процедурою оформлення й профілем посади; для багатьох кандидатів це буде навчання за спеціальністю або адаптація в підрозділі.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

На прибутті з'ясуй організаційні правила, контакти відповідальних і порядок звернення по медичну допомогу. Вивчи розклад і правила безпеки; не соромся перепитувати незрозумілу команду на навчанні. Використовуй записи для назв тем і власних запитань, не для таємної або чутливої інформації.

Після практики запиши дві речі, які вже виходять, і одну, що потребує додаткового пояснення. Повідомляй про травми, сильний біль, погіршення самопочуття та несправне навчальне майно. Не порівнюй свою швидкість навчання з найпідготовленішими людьми групи.

Поступово формуй побутові звички: догляд за ногами, сон, харчування, порядок речей. Наприкінці отримай зрозумілу інформацію про результат навчання та подальший маршрут.

Коротко для порівняння

Елемент програми	Тривалість	Навіщо
Ознайомчий курс	1 доба	Правила та адаптація
Індивідуальна підготовка	21 доба	Базові знання й навички
Дії у складі підрозділу	17 діб	Взаємодія, командна робота
Комплексне тактичне заняття	3 доби	Узагальнення й перевірка
Вихідні	7 діб	Відновлення за розпорядком
Адміністративні питання	2 доби	Оформлення на прибутті та вибутті

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 20

20. Підготуй тіло: безпечний двотижневий старт

Більшість рекрутів виграють не від екстремального тренування перед відправленням, а від поступового поліпшення загальної витривалості, рухливості, сну та звички до повсякденної активності. План нижче — **ознайомчий**, не обов'язковий військовий норматив і не медична реабілітація. Якщо є травми, серцево-судинні симптоми або інші обмеження, отримай персональну пораду лікаря.

Не орієнтуйся на чужі відео «як підготуватися за сім днів» із важкими маршами, стрибками й перевантаженням суглобів. Особливо небезпечна різка зміна обсягу активності після сидячої роботи. Важливіші регулярність і здатність відновитися до наступного дня.

Фізичну форму не створюють за кілька днів

Перед навчальним центром корисно оцінити свій поточний рівень: наскільки легко долаєте звичайну дистанцію пішки, чи можете без болю виконувати базові рухи, як відновлюєтеся після навантаження. Більшість проблем виникає не через відсутність спортивного рекорду, а через різке збільшення активності. Людина, яка давно не тренувалася, не повинна починати з виснажливого бігу, важкого рюкзака та щоденних силових випробувань.

Базові принципи підготовки — поступовість, регулярність, сон і відпочинок. Для багатьох корисним початком буде звичайна ходьба, легка рухливість, вправи із власною вагою та комфортна аеробна активність. Навантаження слід зменшувати або припиняти при болю, запамороченні, незвичній задишці чи інших тривожних симптомах. Якщо є хронічні захворювання, травми або медичні обмеження, потрібне індивідуальне погодження з лікарем.

Важливіша звичка, ніж результат тесту

На БЗВП доведеться регулярно виконувати вказівки, піклуватися про спорядження, переносити побутові навантаження та взаємодіяти з групою. Тому корисна підготовка — це також режим дня, регулярне харчування, гігієна стоп і здатність відновлюватися. Стаття не пропонує універсальний «14-денний курс гарантованої готовності»: такого не існує, і неправильно обіцяти підготовку до складної служби за короткий строк.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Зроби самооцінку звичної ходьби та наявності болю; не починай із максимального тесту. Обери комфортний темп, коли можеш говорити без сильного задишки. Додай легку рухливість суглобів, вправи з власною вагою лише в посильному обсязі.

Вводь день відновлення після більш активного дня; сон і вода — частина підготовки. Перевір взуття й догляд за стопами; не випробовуй нове взуття на довгих дистанціях. Зупини навантаження при різкому болю, запамороченні чи незвичних симптомах і зверніся по медичну

допомогу.

Коригуй програму під можливості та правила, отримані від лікаря чи фахівця.

На що часто не звертають уваги

виконувати «нормативи» з неперевірених джерел, тренуватися через біль, недосипати, різко збільшувати вагу рюкзака.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 21

21. Чого навчатимуть: сучасна БЗВП без міфів

Сучасна БЗВП охоплює базові військові дисципліни, правила безпеки, домедичну допомогу, орієнтування, взаємодію в групі й ознайомлення із загрозами сучасної війни. Офіційна програма 2025–2026 років робить великий акцент на практичних заняттях і адаптації до сучасних умов, зокрема загроз від безпілотних систем. Цей довідник не замінює заняття інструктора й навмисно не містить тактичних схем, які можна небезпечно застосувати без навчання.

Для кандидата важливо розуміти **очікуваний результат**: засвоїти правила безпечного поводження зі штатним майном, працювати в структурованій команді, розпізнавати загальні ризики, правильно звертатися по допомогу та відповідально виконувати інструкції. Не варто самостійно відпрацьовувати застосування зброї, вибухових предметів чи медичних засобів за текстом із мережі.

Чому сучасна програма відрізняється від старих уявлень

Сьогодні базова підготовка має враховувати середовище, у якому застосовуються безпілотні системи, засоби спостереження та електроніка. Це змінює не лише перелік дисциплін, а й увагу до особистої безпеки, маскування, дисципліни інформації та командної взаємодії. Поряд із навчанням безпечного поводження зі зброєю важливими є домедична допомога, орієнтування, робота за інструкцією та правильна реакція на загрози.

Водночас БЗВП не перетворює всіх рекрутів на операторів БпЛА, бойових медиків чи фахівців радіоелектронної боротьби. Це стартова підготовка для різних військових спеціальностей. Саме в подальшому навчанні за посадою можуть з’явитися більш вузькі компетенції. Не варто шукати у відкритих статтях конкретні тактичні методики або повторювати їх без інструкторів — помилки тут можуть бути небезпечними.

Як корисно готуватися самостійно

До прибуття можна ознайомитися з відкритими матеріалами Міноборони про програму БЗВП, правилами особистої безпеки та загальними поняттями домедичної допомоги. Офіційні курси й матеріали Армія+ також можуть бути корисними після початку служби. Набагато цінніше знати, коли просити інструктора повторити вправу і як повідомити про несправність обладнання, ніж демонструвати «впевненість» без навичок.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Перед заняттям з'ясуй його навчальну мету й правила безпеки. Якщо новий термін незрозумілий — занотуй назву та перепитай інструктора. Спершу виконуй вправу за інструкцією, а не за «лайфхаком» з відео.

Не соромся повідомляти про помилки та несправності — їх важливо усувати до реальних задач. Після заняття сформулюй три ключові висновки власними словами. Пов'язуй предмети: гігієна і здоров'я, комунікація, безпека, домедична допомога, дисципліна — взаємодоповнювальні компетенції.

Питай про доступні офіційні навчальні матеріали та перевірені пояснення.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 22

22. Телефон на навчанні: цифрова безпека і зв'язок з родиною

Смартфон може бути корисним для зв'язку й офіційних сервісів, але також створює ризики через геолокацію, метадані фотографій, доступ до акаунтів і невдале публікування інформації. Правила використання особистих телефонів залежать від навчального закладу, підрозділу та умов безпеки; для районів бойових дій діють особливо жорсткі обмеження, про які МОУ повідомляло у 2026 році. Не переносимо правила однієї локації на всі інші.

Підготуй родину до реалістичного режиму зв'язку: відсутність повідомлення протягом кількох годин або довше не обов'язково означає надзвичайну подію. У близьких має бути офіційний контактний маршрут, але не секретні місця, часові плани чи дані інших військових. Не варто повідомляти рідним «точну точку на карті» через незахищені канали.

Чому телефон на навчанні — це питання безпеки

Смартфон може зберігати геолокацію, метадані фото, контакти, переписки, банківські й державні сервіси. Військове середовище вимагає суворішої цифрової дисципліни, ніж цивільне життя. Не публікуйте фото території навчального центру, маршрутів, розкладу, військових документів, облич інших людей без дозволу та відомостей, які можуть розкрити місце або структуру підрозділу. Навіть невинний допис близьких може створити ризик, якщо поєднати його з іншими відкритими даними.

Завчасно оновіть систему, увімкніть надійне блокування екрана й двофакторний захист важливих облікових записів, перевірте резервне копіювання. Не встановлюйте невідомі застосунки за порадами з чатів. Під час БЗВП користування телефонами може обмежуватися правилами центру і визначеним часом, тому варто попередити сім’ю, що відсутність відповіді не є автоматично ознакою надзвичайної події.

Домовленість із родиною

Найкорисніше — визначити дозволений спосіб зв’язку, запасний контакт за потреби та правило не розголошувати службових відомостей. Не надсилайте в родинні чати документи або фото, на яких можна встановити особовий склад, місце чи час виконання завдань. Питання безпеки інформації — не формальність, а частина турботи про себе та інших.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Встанови блокування екрана й довгий пароль/код, онови систему та важливі застосунки. Увімкни двофакторний захист там, де він підтримується, і збережи резервні способи доступу. Перевір дозволи застосунків до геолокації, фото, мікрофона й контактів.

Не завантажуй неперевірені APK, підозрілі «військові» додатки та файли з чатів. Уточни у навчальному центрі правила фото, відео, зв'язку й користування пристроями. Домовся з

близькими про допустимий канал комунікації та орієнтовну частоту, не обіцяючи точного часу.

Нікому не передавай коди підтвердження, паролі, повні фото військових документів і дані інших людей. Якщо телефон загубився або акаунт скомпрометовано, швидко повідом відповідальних і скористайся безпечним відновленням доступу.

На що часто не звертають уваги

родич просить показати на карті, де проходить навчання. Замість координат поясни, що точну локацію повідомляти не можна; домовся про безпечний канал і контакт для офіційних питань. **Помилки:** публічні сторіс з території, групові фото без згоди й перевірки правил, резервні копії чутливих фото у відкритій хмарі.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 23

23. Перший тиждень на БЗВП: побут, дисципліна та адаптація

Найскладнішим для новачка інколи стає не окрема вправа, а одночасна зміна режиму сну, харчування, кількості спілкування, приватності й фізичного навантаження. Адаптація — процес. Мета першого тижня — зрозуміти правила, знайти відповідальних осіб, налагодити гігієну, вчасно звертатися по допомогу та не втрачати здатність навчатися. У 2026 році в Армія+ запущено окремий курс «Адаптація рекрута» із практичними матеріалами для перших тижнів.

Справжня дисципліна включає виконання законних наказів, обережність зі штатним майном і відповідальність за власне самопочуття. **Повідомляти про травму або серйозну хворобу — не слабкість.** Навіть невелика проблема з ногами може швидко посилитися, якщо її ігнорувати.

Адаптація — це не тільки фізичні заняття

Перший тиждень у навчальному центрі може супроводжуватися новим режимом сну, іншими вимогами до дисципліни, побутовими незручностями й потребою співпрацювати з незнайомими людьми. Не варто оцінювати всю майбутню службу за одним складним днем. Завдання початкового періоду — розібратися в правилах, навчитися організовувати власні речі, дотримуватися розпорядку та безпечно входити в навчальний ритм.

Новачки часто соромляться повідомляти про незручне взуття, проблеми з харчуванням, сильну втому або травму. Проте дрібна проблема, яку можна вирішити вчасно, здатна перетворитися на серйозну, якщо мовчати. Питання здоров’я слід адресувати медичним працівникам, речового забезпечення — відповідальним за майно, організації навчання — інструкторам і командуванню в установленому порядку.

Як підтримувати себе й інших

Адаптація проходить легше, коли людина має реалістичні очікування та не намагається постійно змагатися з усіма. Необхідні навички — слухати інструкції, уточнювати незрозуміле, допомагати побратимам у допустимих межах, відповідально ставитися до безпеки. У разі тривалого психологічного напруження, панічних симптомів або стану, що заважає функціонувати, варто звертатися по фахову допомогу, а не приховувати проблему.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

На прибутті з'ясуй, хто твій безпосередній командир, черговий, медична й побутова контактні особи. Запиши основні правила розпорядку, видачі майна, користування зв'язком та звернень. Організуй речі так, щоб документи й ліки зберігалися правильно й були доступні за потреби.

Піклуйся про гігієну ніг, сухість одягу та своєчасне повідомлення про ушкодження. Знайди простий режим самоконтролю: сон, вода, харчування, біль, емоційний стан. Не вв'язуйся в суперечки через чутки; уточнюй порядок у призначених відповідальних.

Якщо виник конфлікт, загроза чи порушення — користуйся встановленим службовим або офіційним каналом звернення. Наприкінці тижня запиши, що стало зрозумілим і які три питання ще відкриті.

На що часто не звертають уваги

мовчати про серйозну проблему, обговорювати чутливе в публічних чатах, нехтувати відпочинком, вважати звернення по допомогу порушенням дисципліни.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 24

24. Прибуття до військової частини: перші 72 години

Після навчання починається новий етап: прибуття до конкретної військової частини, належне кадрове оформлення, уточнення призначення й знайомство з правилами. Не всі організаційні події відбуваються протягом буквально 72 годин: назва теми означає **першочергові перевірки**, а не нормативну вимогу завершити процедуру за три доби. Маршрут після БЗВП може містити адаптаційний курс у частині; для окремих нових контрактів Міноборони описувало 14-денну адаптацію.

До прибуття у тебе мають бути офіційна інструкція, контакт відповідальної особи та розуміння, які документи пред'являти. Не публікуй час, маршрут і географічні деталі переміщення. Після прибуття питання статусу й забезпечення вирішуються через уповноважених командирів та служби частини; 8 центр може залишатися консультаційною точкою, але не заміняє їх.

Що змінюється після навчального центру

Прибуття до військової частини означає початок нової організаційної реальності. Людина знайомиться з командуванням, порядком служби, кадровими й матеріальними процедурами, отримує пояснення щодо своїх обов’язків та наступного навчання. У різних частинах порядок прийому може відрізнятися, тому фраза «перші 72 години» — лише орієнтир для читача, а не нормативний строк завершення всіх формальностей.

Важливо переконатися, що особисті дані й посада відображаються належним чином, а також знати, хто відповідає за питання забезпечення, здоров’я та виплат. Не потрібно вимагати від однієї людини вирішення всього. Кадрові, фінансові та медичні питання мають різних відповідальних фахівців. Якщо посада не збігається з попередньо погодженою, ситуацію слід з’ясувати офіційним шляхом.

Без зайвої самодіяльності

Не варто самостійно поширювати відомості про нове місце служби чи інших військовослужбовців у соцмережах. Якщо виникла побутова, медична або юридична проблема, спершу визначте належний службовий канал звернення. 8 центр рекрутингу може допомогти знайти контакт щодо попередньої процедури добору, але повсякденне адміністрування служби здійснює вже ваша військова частина.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Прибувай відповідно до офіційно повідомленого порядку, не орієнтуйся на чутки інших груп. Уточни контакт особи, яка приймає, і перевір порядок документального прибуття. З'ясуй свого безпосереднього командира, службу персоналу, медичний пункт та порядок звернень.

Перевір, як оформлюється призначення на посаду та як підтверджуються особисті дані. Уточни місце проживання, правила харчування, гігієни, доступу до медичної допомоги й зв'язку. Отримай інструкцію щодо речового майна та процедури його обліку.

Запитай про адаптаційний курс, наставника, наступні навчальні заходи та службовий розпорядок. Якщо документ або фактична посада не збігаються з узгодженими даними, ввічливо та офіційно уточни підставу.

На що часто не звертають уваги

кандидат очікував одну назву посади, а при знайомстві чує іншу. Не роби висновок із усної розмови й не поширюй обставини в соцмережах. Звір документи, зверніся до кадрової служби та командира за офіційним поясненням, за потреби скористайся передбаченим рапортом. **Помилки:** пропускати кадрові уточнення, не з'ясувати порядок медичної допомоги, підписувати документи без читання.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 25

25. Твоя посада в підрозділі: хто за що відповідає

Після призначення військовий має розуміти свій службовий статус, безпосереднє підпорядкування, зону відповідальності, порядок постановки завдань і навчання. Схеми підпорядкування можуть відрізнятися за типом частини та посадою. Тому не малюй у голові універсальну «піраміду»: запитай, хто є твоїм прямим командиром, до кого звертатися з кадрових, майнових і медичних питань, як підтверджувати документи.

Рекрутингова домовленість і фактичне призначення мають бути юридично оформлені. Водночас службова діяльність визначається правовими актами, штатною посадою та законними наказами. Якщо виникла розбіжність між обіцяним і реальним, спершу з'ясуй документи й службову процедуру, а не покладайся на переписку із невідомими посередниками.

Посада — це конкретні обов’язки, а не загальний ярлик

На цивільному ринку праці назва професії іноді описує дуже широкий набір завдань. У військовій частині штатна посада пов’язана з визначеними функціями, підпорядкуванням і вимогами до підготовки. Людині важливо знати, хто її безпосередній начальник, до кого звертатися щодо навчання, де проходить межа відповідальності та яким способом оформлюються службові документи. Не потрібно намагатися запам’ятати всю структуру частини з першого дня; достатньо почати з власного підрозділу і своєї службової вертикалі.

Новому військовослужбовцю можуть знадобитися наставництво та додаткова фахова підготовка. Це особливо важливо, коли цивільний досвід частково збігається з військовою спеціальністю, але використовуються інші системи або правила безпеки. Нестача знань має стати підставою для організованого навчання, а не для ризикованої імпровізації.

Якщо очікування не збігаються з призначенням

Потрібно відокремити непорозуміння щодо назви посади від реального юридичного або кадрового питання. Уточніть фактичний наказ, посадові обов’язки та встановлений порядок звернення. Якщо проблема суттєва, користуйтеся офіційними рапортами й кадровими каналами. Усне обурення або публікація документів в інтернеті не замінюють процедуру перевірки.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Дізнайся точну назву своєї посади й підрозділу за кадровими документами. Уточни безпосереднього командира й відповідальну особу для адаптації. Отримай дозволені для ознайомлення посадові обов'язки та пояснення рівня відповідальності.

Запитай, які навички потрібні відразу, а яких навчатимуть на фаховому курсі. Визнач процедуру отримання обладнання, інструктажів, допусків та перевірки знань. З'ясуй, куди і як подавати рапорт, звернення або повідомлення про проблему.

Наприкінці першого тижня уточни очікування щодо результатів роботи та навчання. Не поширюй відкрито інформацію про внутрішню структуру, що має обмежений доступ.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 26

26. Форма, бронезахист і спорядження: перевірка видачі

Забезпечення речовим майном і засобами захисту — організована службова процедура, а не приватна покупка кожного військового. Міноборони перелічує основні види спорядження, якими забезпечують на БЗВП, зокрема бронежилети, шоломи, елементи спорядження й індивідуальні аптечки. У військовій частині обсяг і строки видачі визначаються відповідними нормами, обліком і завданнями. Не кожний елемент видається одночасно або у власність.

Перевіряй не тільки **наявність**, а й стан, розмір та зрозумілий порядок використання. Захисне майно неправильно підібраного розміру або пошкоджене майно потребує уваги відповідальної служби. Не намагайся самовільно змінювати конструкцію штатних засобів захисту; питання обслуговування й заміни вирішуй із призначеними фахівцями.

Державне забезпечення — не привід купувати все власним коштом

Речове майно та захисне спорядження видають відповідно до норм забезпечення, завдань і штатних потреб. Кандидат не повинен робити висновок, що всі побачені в рекламі предмети доведеться купувати самостійно. Під час отримання майна важливі фактичний стан, комплектність, розмір та належне оформлення видачі. Деякі елементи можуть бути індивідуальними, інші — закріплюватися за підрозділом і передаватися за відповідним порядком.

Бронежилет або шолом — не предмет для самостійного «підбору на око». Питання придатності, посадки, комплектності й застосування потрібно вирішувати з відповідальними фахівцями. Якщо спорядження пошкоджене, не підходить за розміром або відсутнє, проблему треба повідомити до його використання, коли це стосується безпеки. Власні доробки й несертифіковані заміни можуть погіршити захист.

Облік та відповідальність

Під час видачі не соромтеся уточнювати назву та стан предмета, порядок заміни й правила зберігання. Не підписуйте документи, зміст яких не розумієте; просіть пояснення про фактично отримане майно. Якщо виникає суперечність між зазначеним у документах і реально виданим, вона повинна вирішуватися належним порядком. Так само не варто поширювати фото внутрішніх облікових документів у відкритих чатах.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Дізнайся, яке майно тобі належить за встановленими нормами та на конкретному етапі служби. Під час видачі звір назву предмета, розмір, стан, комплектацію. Якщо розмір або стан не підходить, одразу повідом відповідального за видачу.

З'ясуй правила догляду, зберігання, обліку та заміни зношеного або несправного. Уважно перевір записи в документах обліку, які підписуєш. Не купуй дорогі замінники за власні кошти до

з'ясування питання штатної видачі.

У разі втрати або пошкодження повідомляй за встановленою службовою процедурою, не приховуй факт. Для майна спеціального призначення проходь інструктаж з безпечного використання.

На що часто не звертають уваги

видають взуття, що сильно тисне. Не «розношується само» ціною травми; повідом про невідповідність і попроси встановлене рішення щодо заміни. **Помилки:** ставити підпис про отримання, не звіривши записи; самостійно ремонтувати засоби захисту без допуску; публікувати облікові документи; купувати дороге через чутки.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 27

27. Грошове забезпечення: перша виплата та перевірка нарахувань

Грошове забезпечення військовослужбовця — не одна фіксована «зарплата всім». Воно складається з посадового окладу, окладу за званням, надбавок, премій і додаткових винагород за умовами служби. Для окремих бойових завдань і зон можуть діяти спеціальні нарахування, але вони залежать від фактично підтверджених підстав і не завжди додаються арифметично. Міноборони у серпні й жовтні 2026 року окремо роз'яснювало структуру й оподаткування виплат.

МОУ повідомляло, що грошове забезпечення виплачується **до 20-го числа поточного місяця за попередній**, а при пізнішому надходженні коштів частині — у встановлений строк після їх отримання. При першій виплаті можливий неповний розрахунковий період, тому сума може відрізнятися від очікуваного «місяця». Питання розрахунку слід уточнювати у фінансовій службі; рекрутер не формує платіжну відомість.

Чому сума у вакансії може відрізнятися від фактичної виплати

Грошове забезпечення складається з декількох компонентів: посадового окладу, окладу за званням, надбавок, премій, а за певних умов — додаткових винагород. Винагорода за виконання бойових завдань може залежати від фактичного часу, підтверджених підстав і виду завдань. Тому реклама із максимально можливою сумою не означає, що таку суму отримуватимуть щомісяця без винятку. Обережно ставтеся до будь-яких простих калькуляцій, які не враховують реальні документи про службу.

МОУ пояснює, що виплати здійснюють за встановленим графіком за попередній період. Під час першого зарахування сума може бути меншою через неповний місяць; також важливо перевірити, з якої дати виникло право на конкретне нарахування. Питання про фактичний розрахунок вирішує фінансова служба військової частини на підставі кадрових і службових документів.

Як захистити право на правильні нарахування

Корисно знати, яку посаду й звання обліковано, як підтверджуються додаткові винагороди та де отримати пояснення щодо розрахунку. Якщо сума викликає запитання, спочатку варто звернутися до фінансової служби й отримати предметне роз’яснення; за потреби використовують рапорт та інші офіційні способи захисту прав. Не слід надсилати банківські реквізити в неофіційні чати, навіть якщо повідомлення здається надісланим «від бухгалтерії».

Практичні нюанси оформлення та підготовки

З'ясуй, із якої дати починається нарахування та яка посадова інформація передана фінансовій службі. Уточни дані для перерахування коштів і безпечний порядок їх повідомлення. Дізнайся, з яких основних компонентів складається твоє грошове забезпечення.

Якщо очікуєш додаткову винагороду, запитай про конкретну правову підставу й документи підтвердження. Не плутай виплату за контракт, щомісячні нарахування та допомоги, які мають окремі умови. Веди власний календар місяців/дат отримання виплат без публікації особистих фінансових даних.

При розбіжності попроси пояснення або розрахункові відомості доступним установленим шляхом. Якщо питання не вирішене — користуйся службовим рапортом і передбаченими каналами захисту прав.

На що часто не звертають уваги

множити максимальну бойову суму на весь місяць без підстав; плутати «нараховано» і «отримано»; очікувати разову винагороду без виконання умов; обговорювати особисті банківські реквізити в чаті.

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 28

28. Армія+: рапорти, навчання та цифрові сервіси

Армія+ — офіційний застосунок для військовослужбовців із електронними рапортами, навчальними матеріалами, інформаційними функціями й іншими сервісами. Це не тотожне Резерв+: Резерв+ орієнтований на військово-облікові питання громадян, тоді як Армія+ допомагає тим, хто вже проходить службу. Станом на перевірку на офіційному порталі Армія+ згадані категорії рапортів щодо відпусток, здоров'я, документів, виплат, контрактів, навчання та зміни місця служби.

Електронний рапорт — це **офіційне звернення за установленим порядком**, а не повідомлення у приватному месенджері. Правильний маршрут, необхідні додатки, строки розгляду й категорії звернень можуть відрізнятися. Для деяких процесів потрібна ідентифікація керівника або спеціальна процедура. Не подавай копії одних і тих самих звернень без потреби — спершу перевір статус і номер.

Армія+ — інструмент щоденної служби, а не заміна командира

В офіційному застосунку Армія+ доступні електронні рапорти, інформаційні матеріали, навчальні можливості та інші сервіси для військовослужбовців. Його не потрібно плутати з Резерв+, який орієнтований насамперед на військовий облік. Перелік функцій змінюється, тому інструкції слід звіряти з офіційним порталом застосунку. Наявність кнопки «подати рапорт» не означає автоматичного задоволення прохання: документ проходить передбачену процедуру розгляду.

Для рапорту важливі належна підстава, чітке прохання, правильний адресат і необхідні додатки. Після відправлення потрібно звертати увагу на статус, а не плутати «на погодженні» з «виконано». Деякі рішення завершуються тільки наказом або іншою офіційною дією. Якщо сервіс тимчасово недоступний або ваша категорія питання не підтримується, слід скористатися встановленими альтернативними процедурами.

Цифрова гігієна

Завантажуйте застосунок лише через офіційні посилання, не передавайте коди авторизації стороннім та не публікуйте скриншоти, які містять персональні або службові дані. Електронні сервіси допомагають контролювати звернення, але не скасовують потреби знати відповідальну кадрову, фінансову чи медичну службу у своїй частині.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Перевір офіційну адресу https://aplus.mod.gov.ua/ та інструкцію встановлення. Зареєструйся/авторизуйся лише законним способом; не передавай доступ стороннім. Перевір доступні для тебе функції та коректність особистих даних.

Знайди розділ «Рапорти» й категорію, яка відповідає твоєму питанню. Прочитай інструкцію до шаблону та перелік потрібних підтверджувальних документів. Перед поданням перевір текст, підставу, адресата й додатки; збережи номер і дату.

Контролюй статус розгляду й не плутай «подано» з «погоджено» чи «видано наказ». Користуйся офіційними навчальними матеріалами, зокрема курсом адаптації для новачків.

Коротко для порівняння

Питання	Де почати
Потрібна відпустка	Відповідний шаблон у Армія+ / встановлений службовий порядок
Питання щодо виплат	Фінансова служба + рапорт за потреби
Документ або довідка	Служба персоналу / шаблон «Документи»
Стан здоров'я	Спершу медична допомога; рапорт — за належною процедурою
Навчання	Командир, відповідальний за підготовку, освітні матеріали Армія+
Порушення прав	Службовий порядок, офіційні канали захисту прав

УКРАЇНСЬКА / ТЕМА 29

29. Перший місяць служби: права, здоров'я та родина

Початок служби — це адаптація до нового режиму, колективу, відповідальності та навантажень. Своєчасний доступ до медичної допомоги, забезпечення, кадрових і фінансових пояснень, а також можливість офіційного звернення — частина нормального службового життя. Міністерство оборони має гарячу лінію **1512** для громадян, військовослужбовців та членів родин; офіційні матеріали також розповідають про психологічну підтримку та захист прав.

Підтримувати зв'язок із родиною важливо, але безпека підрозділу має пріоритет. Не повідомляй невідомим людям, навіть через знайомі акаунти, службові маршрути, позиції, імена інших військових, документи, фото техніки чи графіки переміщень. Узгодь із близькими порядок реакції на тривалу відсутність зв'язку через дозволені офіційні канали.

Перший місяць — час навчитися користуватися системою підтримки

Початок служби пов’язаний із великим обсягом нової інформації: порядок підпорядкування, організація побуту, виплати, медичне забезпечення, умови зв’язку. Не варто сподіватися, що всі питання вирішаться самі. Важливо знати належних відповідальних осіб, ставити конкретні запитання й не відкладати звернення з проблемами, які впливають на здоров’я або безпеку. Звернення по допомогу не є ознакою професійної слабкості.

Психологічний стан теж потребує уваги. Зміна середовища, дефіцит сну, тривога за родину або попередній травматичний досвід можуть заважати адаптації. Якщо напруження тривале, погіршується сон або стає складно виконувати повсякденні завдання, варто звернутися до медичного чи психологічного фахівця доступним офіційним шляхом. Підтримка має бути своєчасною, а не відкладеною до кризової ситуації.

Про що домовитися з близькими

Родині слід знати дозволений спосіб зв’язку, порядок звернення через офіційні канали та базові правила інформаційної безпеки. Не потрібно публікувати геолокацію, маршрути, імена інших військових, військові документи або припущення щодо завдань підрозділу. Якщо зв’язок тимчасово відсутній, не варто передавати персональні дані випадковим користувачам, які обіцяють «перевірити». Правильно використовувати погоджені й компетентні канали. Рекрутер 8 центру може пояснити попередню історію оформлення, але повсякденні службові питання вирішуються через військову частину.

Практичні нюанси оформлення та підготовки

Визнач, хто відповідає за медичну допомогу, кадрові питання, забезпечення, виплати й психологічну підтримку. Веди прості особисті записи про отримані документи, звернення та строки, не фіксуючи чутливі службові відомості. Регулярно звертай увагу на сон, біль, харчування, ознаки виснаження й тривожні симптоми.

Якщо потрібна допомога — повідом належну особу; не чекай, доки проблема стане критичною. Домовся з родиною про допустимий спосіб зв'язку й контакт для екстреного звернення. Запитай, як у частині працюють електронні й паперові рапорти, порядок медичної допомоги та захисту прав.

Для фінансових питань звір свої нарахування через встановлений порядок, а не за чутками. Якщо маєш серйозну невирішену проблему — скористайся офіційними каналами, включно з 1512 та, за потреби, іншими компетентними органами.

На що часто не звертають уваги

терпіти серйозні симптоми мовчки, публічно обговорювати внутрішні справи частини, ігнорувати документальний порядок звернень, плутати психологічну підтримку зі «слабкістю».

військовий перестав відповідати в звичний час. Родина не розміщує дописи з припущеннями про місце служби, не передає дані випадковим «волонтерам», а діє через погоджені та офіційні канали. **Типові помилки:** терпіти серйозні симптоми мовчки, публічно обговорювати внутрішні справи частини, ігнорувати документальний порядок звернень, плутати психологічну підтримку зі «слабкістю».

8recruiting.army

0800 50 50 10

098 808 08 28

info@8recruiting.army

ДЖЕРЕЛА

Повний список джерел до довідника

S01 — 8 центр рекрутингу

https://8recruiting.army/

S02 — Міністерство оборони України · 05.03.2026

https://mod.gov.ua/explanation/yak-rekrutuvatisya-do-vijska-mehanizmi-i-pokrokovij-gajd

S03 — Міністерство оборони України · 04.03.2026

https://mod.gov.ua/news/svidomij-vibir-yak-praczyuye-rekruting-u-2026-roczi

S04 — Міністерство оборони України · 2026

https://mod.gov.ua/explanation/priamyi-kontrakt-iz-viiskovoiu-chastynoiu-pokrokovyi-shliakh-vid-spivbesidy-do-nakazu-pro-zarakhuvannia

S05 — Міністерство оборони України · 22.08.2026

https://mod.gov.ua/explanation/novi-kontrakty-u-sylakh-oborony-porivniannia-z-poperednimy-umovamy-sluzhby

S06 — Міністерство оборони України · 15.06.2026

https://mod.gov.ua/news/opublikovano-postanovu-kabminu-pro-zaprovadzhennia-novykh-kontraktiv-u-sylakh-oborony

S07 — Міністерство оборони України

https://mod.gov.ua/news/yaki-vidi-viplat-peredbacheni-za-kontraktom-18-24-roz-yasnennya-minoboroni

S08 — Міністерство оборони України · 30.07.2026

https://mod.gov.ua/explanation/yak-pratsiuie-reiestr-oberih

S09 — Резерв+ — офіційний посібник

https://reserveplus.mod.gov.ua/guide/

S10 — Міністерство оборони України · 01.04.2026

https://mod.gov.ua/explanation/yak-prokhodyt-vlk-ta-komu-chas-na-povtornyi-ohliad-haid-dlia-tsyvilnykh-i-viiskovykh

S11 — Міністерство оборони України · 29.04.2026

https://mod.gov.ua/explanation/vidstrochki-v-rezerv-yak-praczyuye-avtoprodovzhennya-i-shho-vazhlivo-znati

S12 — Міністерство оборони України · 2026

https://mod.gov.ua/explanation/u-chomu-riznytsia-mizh-broniuvanniam-i-vidstrochkoiu

S13 — Міністерство оборони України · 02.11.2025

https://mod.gov.ua/explanation/struktura-bzvp-z-chogo-skladayetsya-bazova-pidgotovka-rekrutiv-yaka-trivaye-51-den

S14 — Міністерство оборони України · 2026

https://mod.gov.ua/explanation/bzvp-za-51-den-yak-hotuiut-zakhysnykiv-do-realii-suchasnoi-viiny

S16 — Міністерство оборони України · 08.05.2026

https://mod.gov.ua/explanation/bezpeka-ta-zvyazok-na-peredovii-shcho-varto-znaty-zakhysnykam-ta-yikhnim-rodynam

S17 — Міністерство оборони України · 12.05.2026

https://mod.gov.ua/news/v-armiya-zapustili-kurs-adaptacziya-rekruta

S18 — Міністерство оборони України

https://mod.gov.ua/garyacha-liniya-minoboroni

S19 — Міністерство оборони України · 19.08.2026

https://mod.gov.ua/explanation/hroshove-zabezpechennia-viiskovosluzhbovtsia-haid-po-vyplatakh-u-2026-rotsi

S20 — Міністерство оборони України · 23.06.2026

https://mod.gov.ua/news/yak-uklasty-kontrakt-iz-chitkymy-terminamy-sluzhby-pokrokovyi-alhorytm

S21 — Армія+ — офіційний портал

https://aplus.mod.gov.ua/

S23 — Міністерство оборони України · 2026

https://mod.gov.ua/explanation/yaki-podatky-utrymuiutsia-z-hroshovoho-zabezpechennia-viiskovosluzhbovtsia

S24 — Міністерство оборони України · 14.10.2026

https://mod.gov.ua/explanation/psykholohichna-reabilitatsiia-v-zsu-yaki-varianty-dopomohy-dostupni-viiskovosluzhbovtsiam